

Bebeti do Amaral Guržel

Karolinin
tajni dnevnik

S portugalskog prevela
Tatjana Gazibara

ODISEJA
Beograd, 2011.

Za Patrisiju Estrelu koja kaže da je život kao veliki odmor koji treba iskoristiti za zabavu pre nego što zazvoni za početak časa.

„Karrrolina, bilo je prrredivno, nezaborrrravan orrrgazam”, svojim slatkim glasom mi kaže Žan Pjer svetlih očiju.

„I meni, dragi. Kao i uvek”, odgovaram ja, poluzatvorenih tamnih očiju.

„Želiš li još šampanjca *La Grande Dame, Veuve Clicquot Ponsardin?*” – pita on.

„Ne, dragi, dosta je bilo šampanjca.”

„Stvarrrno ne želiš, *champagne* za ljude istančanog ukusa?”

„Ne, stvarno dragi, *merci.*”

„Vino? Još imamo nekoliko flaša *Chateau Margaux 1900*, onog vina koje pijemo samo kod kuće.”

„Mislim da neću, ljubavi. Umorila sam se od tolike sreće. Toliko sam srećna, toliko srećna, da sam se čak umorila”, kažem veselo. „Mnogo te volim.”

„I ja tebe volim. Ti si savrrršena, najdivnija žena na svetu.”

I onda se Žan Pjer i ja još jednom strastveno poljubimo, pa izbliza osetim divan parfem mog muža, *Platinum Egoiste, Chanel Paris.*

U Parizu smo i pada sneg. Kroz prozor hotelske sobe vidimo blago svetlucanje Ajfelove kule koja nam želi laku noć.

Ustajem iz kreveta nasmejana i dvaput poskočim od sreće. Gledam dole i vidim jedan od naša dva auta, *porshes*, sa motorom od 300 konja, sa ubrzanjem od 0 do 100 km za 5,2 sekunde, koji je takođe srećan i prilično umoran, skoro da je zaspao.

Mnogo ljudi se šeta pored Sene. To su elegantne žene i muškarci koji vode razgovore na nivou i sa stilom. Čini se kao da pričaju neke jako zabavne, šaljive priče i da se svi dobro zabavljaju.

„Sutra nas čeka još jedan dan pun avantura, još jedan dan sa stilom”, razmišljam. Naša budućnost je danas. Na kraju krajeva, čitavo naše bogatstvo je satkano od akcija: znamo šta želimo. Žan Pjer uzima svoj *Rolex Day-Date*, koji pokazuje dane u nedelji na 26 jezika i oblači svoj *Versace* donji veš. Onda uzima *Louis Cartier Laque Bordeaux Jaspé*, koji se završava zlatnom kopčom i krunicom sa kliznim kamenom i pali tompus kao Vinston Čerčil, Sigmund Frojd, Orson Vels ili, što da ne, kao Žetulio Vargas,¹ ali... rešio je da ne puši. Odlučuje ipak da ostavi *Rolex Day-Date* u fioci, pored svog *Mont Blanc* zlatnog naliv pera od 18 karata, ručne izrade, sa rezbarijom od platine.

Zaista smo umorni. Mnogo poljubaca, mnogo avantura, mnogo svega. Ukus trećeg milenijuma.

„*Je t'aime*”,² šapuće Žan Pjer očiju punih nežnosti, u svom *Versace* donjem vešu.

„I ja volim tebe, dragi. Ti si nezamenljiv. Pun pogodak. Sutra je još jedan veliki dan u našim životima. Našim životima od stila. Sve što nosimo ima stila. Drugaćiji smo, kao i naš stil života. Naša budućnost je već danas.”

Govoreći to, zakikotala sam se, širom otvorenih usta i glave blago zabačene unazad. Često se tako kikoćemo, smejemo se smeha radi. Sviđa nam se to. Vraćam se u krevet, ušuškavam se u satensku posteljinu boje lososovog mesa, *Ralph Lauren*. I Žan Pjer dolazi u krevet i grli me. Opet se ljubimo. On poznaje moje najskrivenije želje. Uvek se prema meni odnosi na poseban

¹ Getúlio Vargas (1882–1954), brazilski diktator, predsednik u dva mandata, 1930–1945. i 1951–1954. koji se sa vlasti sklonio tako što je izvršio samoubistvo. – *Prim. prev.*

² Franc. volim te. – *Prim. prev.*

način. Grlimo se i ja tonem u san, srećna u našoj *Ralph Lauren* satenskoj posteljini boje lososovog mesa. Kada smo u Parizu uvek se zabavljamo čitave noći da bismo ceo dan spavali. To je naša francuska šala!

Satenska posteljina boje lososovog mesa počela je da iščezava na sve bleđoj svetlosti. U pozadini Marija Kalas peva *O Mio Babbino Caro*.

Sviće jutro. Kasno se budimo. Perem zube i mažem se mlekom za telo, *Oil of Play*, izbor broj jedan za svaku ženu. *Morning glory*¹. Vraćam se u krevet.

Žan Pjer mi donosi čašu soka od grejpfruta *Tropicana, absolutely pure. Perfect.*² Kriška kamambera, kriška *fromage au marc*,³ parče *tomme de Savoie*,⁴ tost i kroasan na srebrnom poslužavniku.

Bez žurbe jedemo naš *petit déjeuner*⁵ dok ne odlučimo gde ćemo večerati *à deux*,⁶ uz svetlost sveća. Još nismo odlučili da li ćemo da večeramo *haute* ili *nouvelle cuisine*.⁷

„Dragi, ne znam zašto, ali jutros sam se probudila sa velikom željom da jedem raviole sa lignjama u sopstvenom mastilu i sosu od šafrana.”

¹ Engl. jutarnja radost. – *Prim. prev.*

² Engl. *Tropikana*, apsolutno prirodna. Savršeno. – *Prim. prev.*

³ Franc. *fromage au marc* – sir s talogom, karakterističan francuski sir kome je dodat suvi ostatak grožđa na početku prerade u vino. – *Prim. prev.*

⁴ Fermentisani presovani pikantni sir iz Savoje. – *Prim. prev.*

⁵ Franc. doručak. – *Prim. prev.*

⁶ Franc. udvoje. – *Prim. prev.*

⁷ *Haute cuisine* – franc. doslovno „visoko kulinarsvo”, škola francuskog kulinarsva u kojoj se jela s jednakom pažnjom pripremaju i serviraju, obično kao više jela u malim porcijama.

Nouvelle cuisine – franc. doslovno „novo kulinarsvo”; savremena škola francuskog kulinarsva koja ističe prirodni ukus namirnica, pa se jela pripremaju od sirovih ili prokuvanih sastojaka, s lakim sosovima i neobičnim kombinacijama ukusa i priloga. – *Prim. prev.*

„Drrraga, ti si *merveilleuse*!¹ Jede ti se italijansko jelo usrrred Frrrancuske!”

„Hajdemo, onda, u Italiju na večeru”, kažem i zakikoćem se glave blago zabačene unazad. Žan Pjer se zakikoće glave takođe malo zabačene unazad. Uvek to radimo kad se cepamo od smeha.

„Imam sjajnu ideju”, izjavljuje veselo Žan Pjer. „Prervo ćemo da malo obiđemo rradnije, da kupimo nešto, neki nakit i malo vina. Mogli bismo da na brrrzaka pojedemo predjelo ovde, u *Frrrancuskoj, cuisses de grenouilles*,² na prrimer, pa da posle toga skoknemo do Italije, na glavno jelo.”

„Dogovoreno. Hajdemo odmah našim *pežoom, 306 Cabrio, 2.0l, 16 V, 97 KW (132 konjskih snaga)*, koji, naravno, ima najbolje osiguranje, jer živi se samo jednom.”

„Samo, prervo ćemo uzeti našu novu *American Express* karrticu, i to plavu, jer ona prruža najviše slobode s najmanjim trroškom.”

„Naravno. A posle večere u Italiji, idemo na Mikonos, kod Madone na žurku. Nisi zaboravio dragi, zar ne?”

„*Non*,³ naravno da *non*. Nisam zaborravio na *Lurrrd-Marrrijin* rođendan.”

„Kad već prolazimo kroz Italiju, mogli bismo da svratimo do Milana, do Pradine radnje, koju Madona toliko obožava, i da tamo kupimo neki poklon Lurd-Mariji.”

„Dobrrra ideja, drrraga.”

Opet se kikoćemo kao ludi i smejemo se, smejemo, smejemo i smejemo sve dok se ne začuje neka buka, neko glasno zvono, a ja pomislim da me to zove Madona da me podseti na žurku, ali to zvoni budilnik, glasno i pištavo, i budi me.

¹ Franc. Predivna. – *Prim. prev.*

² Franc. žablji bataci. – *Prim. prev.*

³ Franc. ne. – *Prim. prev.*

1. jul, nedelja

Otvorila sam samo jedno oko, kao da ne verujem. Isključila sam budilnik. Znači, sve je to bio samo san? Nema više Žan Pjera, ni fantastičnih vina, ni milionerskog kikitovanja glave zabačene unazad? Ni Pariza? Ni Lurd-Marijinog rođendana? Ni kreme za oči *Juvena*, koja daje koži 31% više elastičnosti i osećaj lepote?

Sve je to bio samo san o potrošačkom snu.

Evo prave istine:

– Opet živim u Kurićibi, posle godinu dana provedenih u Americi, u jednoj američkoj porodici.

– Gigo i ja smo ponovo raskinuli pre pet dana.

– Živim sama u stanu, ali moji roditelji plaćaju stanarinu, kućnu pomoćnicu,¹ telefon, hranu, struju, vodu i sve ostalo.

– Zapravo, živim u stanu ispod mojih roditelja, u istoj zgradi. Moj stan je manji od njihovog, ali živim SAMA!

– I pored toga što sam već živela sama, skoro godinu dana u Americi, iako sam punoletna, ne mogu da pušim pred roditeljima.

– Moram da obavestim roditelje ako nameravam da se kasno vratim kući.

– Imam užasnu i beskrajnu zubobolju, a plašim se zubara.

– Ja sam jedinica.

– Moj život je prazan iako uporno tražim smisao.

– Nisam poznata.

– Spavala sam nekoliko puta s Gigmom, ali sam osetila samo bol.

– Strašno je hladno a ja nemam grejanje, kao ni bilo ko drugi u Kurićibi.

– Mi smo srednja klasa, koja polako prelazi u nižu srednju klasu.

¹ U Brazilu je uobičajeno da kuće srednje i više klase imaju jednu ili više kućnih pomoćnica, koje žive sa porodicom preko nedelje, a za vikend idu svojoj kući. – *Prim. prev.*

- Uopšte se ne uklapam u svoju generaciju.
- Moji roditelji se pretvaraju da su srećni.
- Moji roditelji nemaju nimalo osećaja za moje želje i snove.
- Imam 18 godina, a ponekad se osećam kao da imam 48.
- Nosim naočare i nisam baš seks-bomba.
- Ja sam neshvaćena očajnica.

A prava pravcijata istina je i da moram:

- da zaboravim na Giga,
- da položim prijemni ispit na novinarstvu ili ekologiji početkom sledeće godine,¹
 - da prestanem da čitam beskorisne brošure o putovanjima i pamtim imena francuskih sireva i vina,
 - da prestanem da gledam glupe serije,
 - da prestanem da se družim s prijateljima koji su odlepili,
 - da povremeno prestanem da pušim cigarete i travu,
 - da povremeno prestanem da pijem pivo, kajpirinju, kampari, viski i kubu,²
 - da se ponovo naviknem na konzervativni stil života u Kurićibi,
 - da konačno vidim (makar jedan jedini put u životu) Gigovu nedodirljivu majku i da rešim tu enigmu,
 - da se zvanično politički aktiviram za neku stvar,
 - da nađem neku posebnu osobu s kojom bih spavala i konačno počela da gledam na svet drugim očima,
 - da pomognem da se spasi Planeta,
 - da odem kod zubara,
 - da napravim revoluciju i pomognem siromašnima, pa da se proslavim zbog toga i postanem poznata zbog društvenog angažovanja i slavna u celom svetu,
 - da nađem smisao života.

¹ Prijemni ispiti u Brazilu se održavaju u januaru, kada je na južnoj polulopti leto. – *Prim. prev.*

² Vrsta piva. – *Prim. prev.*

Već sam bila neraspoločena kad sam ustala iz kreveta. Zubbolja se probudila. Bilo je rano, bilo je hladno, a ja nisam imala grejanje.

Neverovatno da je toliko rano i već toliko hladno. U Kurićibi niko nije imao grejanje i uprkos tome stalno je bilo hladno. Svima je bilo hladno, bogatima, siromašnima, milionerima i ljudima u favelama¹. Siromašnim ženama. Bogatim ženama. To je solidarnost Kurićibe. Demokratizacija zbog klime. Spremila sam doručak: parče hleba s puterom i sirom, šolja kafe s mlekom u prahu. Jedno kuvano jaje.

„Ne dragi, danas neću kamamber”, rekla sam nekom zamišljenom Žan Pjeru. „Vino? Ah! Naravno, malo kasnije!”

Trkom sam se vratila u krevet sa šoljom kafe, kriškom hleba i sirom. Brzo sam doručkovala i tada sam se setila: danas je nedelja a ja sam opet zaboravila da isključim budilnik!

Opet sam ustala iz kreveta, oprala zube i pošto nisam imala parfem *Calvin Klein, Be good, be bad, just be, miris za ljude koji ne žele samo da postoje*, nisam stavila kolonjsku vodu niti ikakav parfem.

Na kraju krajeva, ja sam prosto ja.

2. jul, ponedeljak

Kad je jutros zazvonio budilnik, mislila sam da je nedelja. A onda sam se setila da je nedelja bila juče! Iskočila sam iz kreveta, spitičući se o brošure o putovanjima i francuskim sirevima i vinima pored kreveta. Moja kućna pomoćnica Rozinja još nije stigla i stan je bio u strašnom haosu.

¹ Favela – skupina udžerica, baraka i koliba, često bez struje i vode, delovi grada gde žive najsiromašniji stanovnici, uglavnom na padinama brda, u koje često ni policija ne sme da zađe. – *Prim. prev.*

U stvari, danas je tačno četiri meseca otkako sam se vratila iz Amerike i tri meseca otkako sam počela da živim sama. Tri meseca otkako su me roditelji pustili da živim sama, zato što sam im garantovala da ću učiti bolje ako budem živela sama. Obećala sam im da ću dobro da organizujem učenje i slobodno vreme.

I moji roditelji su se složili. Sve za prijemni ispit.

Prvo je pristala mama:

„Slažem se ako hoćeš da živiš sama da bi bolje učila. Možemo da platimo kućnu pomoćnicu da ti pomogne oko kuvanja i održavanja kuće. Moraš da nam obećaš da ćeš posle škole ići pravo kući. Moći ćeš da izađeš s vremena na vreme. Ali bilo bi bolje da do prijemnog ostaviš drugarice i momke po strani.”

Kasnije, tata mi je rekao:

„Slažem se ako hoćeš da živiš sama da bi bolje učila. Možemo da platimo kućnu pomoćnicu da ti pomogne oko kuvanja i održavanja kuće. Moraš da nam obećaš da ćeš posle škole ići pravo kući. Moći ćeš da izađeš s vremena na vreme. Ali bilo bi bolje da do prijemnog ostaviš drugarice i momke po strani.”

Iste reči, ali različitih dana. Ponekad sam imala utisak da moji roditelji imaju sopstveni jezik, koji ja ne razumem, kao da govore „šatrovački” ili tako nekako. Moji roditelji su toliko dugo živeli zajedno (19 godina u braku!) da su čak pravili iste pauze između reči!

I tako je moj život bio podeljen lenjirom na dva dela: pre i posle prijemnog.

Pre prijemnog: bila sam nesposobna jedinica, bez kose, koja nije umela dobro da uklopi odeću (stvar mnogo važna mojim roditeljima). Majka je imala običaj da mi kaže: „Čini mi se da zbog te tvoje zaštite životne sredine čak ni zdravu hranu ne kupujemo, kao *nestle* jogurt sa ukusom jagode, meda i pšeničnih klica. Na kraju krajeva, kćeri, *da bi izbegla stres moraš da se zaštititiš jogurtom LC1 sa probiotikom.*”

Posle prijemnog: biću pametna ćerka, koja savršeno govori engleski, i skoro pa je intelektualka.

„Uopšte ne ume da uklopi odeću, ali takvi su vam intelektualci”, reći će moja majka. Raščupane kose, ali prošla je prijemni na novinarstvu. Ili na ekologiji. Tako bi mogla da opravda tradicionalnom društvu iz Kurićibe moj originalni način oblačenja.

Oni ne znaju šta da misle o meni, pa tako i ne znaju kakve savete da mi daju.

3. jul, utorak

Ponovo sam se uspavala, pa sam u školu otišla biciklom. Sanjala sam da sam podigla revoluciju u ime svih potlačenih u Brazilu. Siromašni bi plaćali manji porez, a bogati viši. Žene bi imale ista prava kao i muškarci. Crnci i belci, homoseksualci i heteroseksualci, svi bi bili jednaki u društvu. Svako ko ukrade išao bi u zatvor, makar bio milioner ili značajni političar.

A kad se revolucija završi, to bi značilo da sam učinila nešto dobro za Brazil i za sebe samu, jer bih bila slavna u celom svetu. Bila bih poznata u društvu i otisak moje šake našao bi se u Kući slavnih u Holivudu. Verovatno pored Madoninog. Još 191 dan do prijemnog.

4. jul, sreda

Opet mi je bilo hladno kad sam se probudila. Činilo mi se da mi nikada u životu nije bilo toliko hladno. Ni u Americi, jer tamo imaju grejanje.

Pre nego što smo raskinuli, Gigo je dolazio kod mene, a vreme je bilo toliko loše, toliko ružno, da smo se svađali bez povoda.

Otišla sam u školu sa kapom i rukavicama. U menzi sam upoznala Enrikea. Plav, mršav, trideset godina, manje-više. Profesor književnosti! Oči su mu izgledale kao da se cackle, iako je imao ogromne crvene naočare. Osmeh mu je bio širok i iskren, a zubi beli da belji ne mogu biti! Sve vreme sam mu zevala u zube! Rekao mi je da mu je nadimak Riko. Pričali smo skoro petnaest

minuta, Ispočetka sam se plašila da dišem pred njim. Posle sam se opustila. Ispričala sam mu da sam živela godinu dana u Americi u jednoj američkoj porodici. Posle smo pričali o političkoj situaciji u Brazilu. Složili smo se da svi treba da bar jednom u životu pogledaju film „Centralna stanica”.¹

Ispričao mi je da je glasao samo nekoliko puta u životu, ali da je uvek glasao za Radničku partiju.²

„RP je jedina dobro organizovana stranka za radnike, bez matoh političara koji ništa ne rade za narod”, rekao mi je smešeći se od uva do uva.

Mogla sam da ostanem tamo i pričam sa njim zauvek!

Osećala sam se skroz *odraslom!*

Mnogo sam se obradovala, ali nisam to pokazala. Zaista mi se ne dopadaju ljudi mojih godina, nikad se nisam poistovećivala sa svojom generacijom. Nimalo. Nikad nisam volela sleng, to je tako detinjasto. A ja se ne identifikujem sa decom. Pravi intelektualci nisu govorili uličnim rečnikom. Nisam mogla da zamislim Sartra kako kaže Simon de Bovoar:

„Ej, ribo, ‘ajmo da hasamo nešto pa da iskuliramo.”

Ne, moj izbor je bio da ne govorim slengom. I nisam bila opsednuta idejom da imam dečka, kao moje drugarice. Već sam spavala nekoliko puta sa Gigom, i jedanput sa Paulom. U stvari, sa Paulom sam stigla samo do kauča.

U svakom slučaju, do sada nisam osetila zadovoljstvo. Osećala sam zadovoljstvo samo kada masturbiram, premda čak ni tada nisam baš uspevala da doživim orgazam.

Takođe, nisam želela da budem mnogo spontana sa Rikom, iz straha da ne izgovorim nešto bez razmišljanja. Znala sam da prvi susret uvek određuje da li ti se neko sviđa ili ne sviđa.

¹ *Central do Brasil* – film Valtera Saleša (Walter Salles Jr.), koji kroz priču o prijateljstvu dečaka i službenice s biletarnice glavne železničke stanice u Rio de Žaneiru govori o savremenom brazilskom društvu. – *Prim. prev.*

² *Partido dos Trabalhadores*. – *Prim. prev.*

Legla sam u krevet misleći na Rika. Prve reči koje mi je uputio bile su:

„Zdravo, znam te iz viđenja.”

Obožavam starije momke! Druga generacija! Razmišljala sam jedno petnaest minuta o našoj razlici u godinama.

On je verovatno bio u srednjoj školi kad sam ja još bila jajašce!

5. jul, četvrtak

Mama me je pozvala uveče. Pričale smo skoro čitav sat telefonom. Moji roditelji vode normalan život. Toliko običan da mi se čini dosadnim. Mi smo jedna neuređena porodica, kao i sve druge.

Oni se ni u čemu ne slažu, čak ni fizički. Moj tata je visok, debeljuškast, belac, sa ravnom i prosedom kosom. Heteroseksualan. Moja mama je visoka, mršava, belkinja, sa kovrdžavom kosom. Heteroseksualna. Nijedno od njih ne želi da bude poznato zbog društvenog angažovanja, kao ja.

Mama mi je pričala da je juče na rođendan kod tetka Žilde tata popio previše kivanog vina. Toliko je popio da je zaspao na kauču, u dnevnoj sobi, pred svim gostima. Ali nikome nije smetalo. Mama je celo veče pričala sa svojim rođakama. Svaka sa svojim novostima. Na kraju večeri je probudila tatu.

Kada sam spustila slušalicu zub me je još više zboleo.

6. jul, petak

Platona (ja sam mu dala ime), psa moje mame, ugrizao je komšijski pas. Prava tragedija! Operisan je u nekoj bolnici. Moj tata je bio nervozan pa je pio. Moja mama je bila nervozna pa je plakala.

To je bio njihov „šatrovački” jezik.

U Kurićibi i dalje pada kiša i hladno je. Celog dana nisam osećala vrhove prstiju. Otišla sam u školu i ništa više. Tražila sam Rika u menzi, ali sam uspela da vidim samo Ližijinu novu crvenu kožnu jaknu.

Život mora da bude nešto više od toga.

7. jul, subota

Ovde ništa više nije ostalo od Giga. Ni ce-deovi, ni fotografije, ni kačketi, ništa. Ostalo je jedino njegovo ime na igricama na kompjuteru, pošto ja nikad nisam uspela da pređem njegove rekorde, pa nisam mogla da izbrišem njegovo ime. Svaki put kad uključim kompjuter da igram neku igricu, pojavljuje se njegovo ime ispisano ogromnim slovima:

RODRIGO 2.492 poena

KAROLINA 1.344 poena

Izgledalo je kao da će mi biti potreban čitav život da ga pređem, i kako sam svake nedelje uspevala da poboljšam svoj rezultat za jedan poen, znači da mi treba još jedno hiljadu nedelja...

Nisam više htela da mislim na Giga. U stvari, nas dvoje smo raskinuli iz dva razloga.

PRVI RAZLOG: Rekao mi je da nije ljubomoran. Obećali smo jedno drugom da nikada nećemo bili ljubomorni. To je ona stara posesivna ljubomora. U to vreme smo zaključili da ljubomora nije osećanje nego nedostatak osećanja. I tako, jednog dana me je povezo Paulo a onda se popeo do mog stana. Tog dana Gigo i ja smo se posvađali. On je sve otkrio. To sve nije bilo baš nešto naročito. Paulo i ja smo jedva stigli do kauča. I onda je Gigo raskinuo sa mnom.

DRUGI RAZLOG: Meni je uvek bilo neprijatno jer Gigo nikada nije hteo da me upozna sa svojom nedodirljivom majkom, ali ona se videla – najmanje hiljadu puta – sa mojom mamom. Već sam postala opsednuta idejom da želim da upoznam njegovu

nedodirljivu mamu. Izgledalo je kao da oko nje postoji neka misterija. Kad god sam pokušala da razgovaram o njegovoj majci, on je svaki put izbegavao tu temu i govorio o drugim stvarima. Tako da sam ja raskinula s njim.

I tako smo oboje raskinuli jedno s drugim, u isto vreme i istog dana. I osećala sam se neverovatno dobro kad smo raskinuli.

Danas ću ići da večeram kod mame i leći ću rano u krevet. Možda ću malo i učiti. Biologiju!

Životinjsko carstvo: podcarstvo protozoa: praživotinje, jednoćelijski organizmi.

Tip protozoa

Podtip plazmodijumski

– klasa bičara (flagelata): tripanozome

– klasa ameba: kretanje pomoću pseudopodija

Sporozoa: paraziti

8. jul, nedelja

Počela sam da čitam jednu ozbiljnu knjigu. Feminističku. Mislila sam da nema toliko feminista među brazilskim tinejdžerkama kao među američkim. Uz njih sam naučila da čitam feminističke knjige. Odlučila sam da budem feministkinja. I borac za očuvanje životne sredine. Čitala sam *Makijaveli za žene* od Harijet Rubin, *Strategije i taktike u borbi polova. Provokativna i moćna knjiga, puna pitanja. Izdavač Kuger, 208 strana, ISBN 3-8105-1618-X.*

9. jul, ponedeljak

Moja kućna pomoćnica je došla da se pozdravi sa mnom! Rekla mi je da neće više raditi kao kućna pomoćnica i da će se udati. Ona ima 32 godine, a budući mladoženja 18!

„Tamo u *džunglu* niko ne obraća pažnju na godine”, uveravala me je.

Bila sam srećna zbog nje i tužna zbog sebe. Dopadala mi se. Obavestila sam mamu, koja je pozvala Rozinju da se popne i isplati joj platu. Pitala sam je šta želi da joj poklonim. Rekla mi je, bez ustručavanja, da želi moj mali televizor. Dala sam joj televizor i nešto novca. Obećala mi je da će me posećivati s vremena na vreme.

Čudan je to odnos sa kućnim pomoćnicama. Vidale smo se skoro svakog dana, ona je znala sve o meni, a ja nisam znala ništa o njoj. Nisam ni znala da ima dečka.

Moj feminizam me je izdao.

10. jul, utorak

Probudila sam se bez budilnika! Čitavo jutro sam ostala u krevetu, skrivajući se od svih, čitajući i grickajući pinjole.¹ Nisam ništa rekla mami. Pred kraj dana sam joj rekla da me je bolelo stomak i da sam celo popodne provela sama u kući i gledala televiziju. Sama i smrzavajući se od hladnoće. Činilo mi se da bi mi uši otpale da sam ih dotakla prstima!

Pozvala sam Biju da dođe kod mene. Naručile smo picu. Danas sam jela picu za doručak, ručak i večeru. Između dve pice, jedna činijica pahuljica. Bija i ja smo gledale na videu, po treći put, „U krevetu” sa najdivnijom od svih: Madonom.

Čini mi se da je Bija bez veze. Pričala je samo o seksu, momcima, odeći i hrani. Prava buržujka. Nije politički aktivna kao ja.

Namazala sam malo kreme *Helena Rubinstein, Snaga C, sa čistim C vitaminom, protiv umorne kože*, koju sam dobila od mame.

Osetila sam se masnom i slasnom.

¹ *Pinhão* – semenke šišarke brazilskog bora ili paranskog bora, araukarije, bot. *Araucaria angustifolia*. – *Prim. prev.*

Moja mama smatra da je obaveza svake devojke da bude lepa i zanosna svakog dana. Jedina njena obaveza. Moramo da se mackamo, depiliramo, čupamo obrve, idemo na aerobik i držimo dijete.

„Život devojke je pun transformacija”, govorila je moja mama.

Bila je sigurna da ljudi procenjuju devojku po odeći koju *nosi* a ne po tome kako *razmišlja*.

Platon je dobro, ali još ima šavove.

A ja umirem od zubobolje.

11. jul, sreda

Sanjala sam košmar! Bila sam tradicionalno udata, živela sam u Kurićibi, imala sam četvero dece, jednu kućnu pomoćnicu, tri psa i pet bicikala. Išla sam u prodavnicu s mužem, u tačno utvrđeno vreme. Svi ljudi na ulici bili su isto obučeni, svi su imali iste frizure i isto se osmehivali. Čak je i moja kuća bila konvencionalna! Moju decu su bolele uši, kakili su i plakali.

Pošto se ništa zanimljivo nije dešavalo u mom životu, išla sam na plastične operacije, psihoanalize i u kupovinu. Svakog dana!

A najgore od svega je bilo to što sam pre donošenja bilo kakve odluke morala da kažem:

„Moram prethodno da pričam sa mužem. Ne mogu ništa da odlučim sama!”

Prestala sam da čitam knjigu Harijet Rubin. Počela sam da čitam knjigu Virdžinije Vulf koju sam pozajmila od mame.

12. jul, četvrtak

Diskretno sam potražila Rika po svim učionicama. Nestao je. Sećala sam se njegovih filozofskih reči:

„Zdravo, znam te iz viđenja.”

Da li to znači da me je on posmatrao? Važno je da me je već zapazio u školi. Nekoliko reči koje govore sve.

Pročitala sam pet stranica knjige *Gospođa Dalovej* od Virdžinije Vulf.

13. jul, petak

Svetski dan rok muzike

Petak, trinaesti! Škola, škola, škola.

Mama me je obavestila da mi je već našla novu kućnu pomoćnicu.

„Kaže da može da radi kao neka vrsta kućne pomoćnice. Dolaziće dva, tri ili čak četiri put nedeljno, zavisno od potreba. Preporuke su joj odlične. To je jedna od onih koje malo govore, dobro kuvaju, uvek su dobro raspoložene i sve rade savršeno dobro. Čisti fantastično i žena je od poverenja. Tebi treba neko kao ona, pošto ne možeš da se snađeš po kući.”

Pored toga što kuvaju, peru i peglaju, kućne pomoćnice moraju da budu uvek dobro raspoložene! Stavovi moje majke su potpuno suprotni od mojih.

Nova kućna pomoćnica je godinama radila kod prijateljice moje mame.

Pročitala sam da samo još u nekim zemljama, pored Brazila, postoje dva lifta u zgradama, jedan za poslugu a drugi za vlasnike stanova. Kad sam to pričala u Americi, ljudi su bili šokirani. Moja majka je to smatrala savršeno normalnim. Moje tetke i teče takođe. Prva stvar koju ću da kažem svojoj novoj kućnoj pomoćnici jeste da može da koristi isti lift kao i ja.

Ponekad se pitam da li je ropstvo zaista nestalo u Brazilu?

Oh, živote!

14. jul, subota

Platon je dobro prošao, ima 15 šavova, jadničak.

Pocepala sam sve brošure o putovanjima, francuskim vinima i sirevima. Menstruacija. Zubobolja.

Mislim da padam u depresiju.

Koji život!

15. jul, nedelja

Otišla sam do Sajma meda na Trgu Ozorio. Nisam mogla da se odlučim koju vrstu meda da kupim. Vratila sam se kući, jela pinjole i provela dan trljajući šake da se zagrejem. Pročitala sam još sedam stranica *Gospođe Dalovej*.

I dalje ne znam da li mi se sviđa.

16. jul, ponedeljak

Već sam dobila novu kućnu pomoćnicu! Predebelu. Sa crnom kosom i crnim očima, okruglom bradom, podeljenom na dva dela od sala. Zove se Marija Rita. Dobro je raspoložena i svaku rečenicu počinje sa „Booožžzeeee!”

Nisam uspela da procenim koliko ima godina, jer znam da siromašni ljudi u Brazilu uvek izgledaju starije. Ljudi ostare od patnje.

Rekla mi je da ima osmoro dece. Osmoro!

Ima dugu kosu, toliko dugu da nisam ni znala da postoji toliko duga kosa. Kaže da je to zbog njene vere. Sme da nosi samo duge suknje. Ne sme da se šiša niti da nosi duge pantalone, jer je to greh. Takođe je greh gledati televiziju, slušati radio i piti kafu.

Pitala sam je gde to piše, a ona mi je s osmehom odgovorila: „Sve je tamo, u *Bibliji*.”

Pitala sam je da li piše u *Bibliji* da je greh gledati televiziju. Odgovorila mi je da moramo da tu-ma-či-mo *Bibliju*. Rekla je reč tumačimo isprekidano, otvorenih očiju, i kada je prestala da govori zatvorila je oči i stisla usne. Primitila sam da je govorila s nekim neobičnim izrazom lica.

Objasnila sam joj ono o liftu. Rekla mi je da radije koristi lift za *siromašne*. Insistirala sam. Primitila sam da je strašno svo-jeglava.

Sredila mi je krevet u jednom potezu i toliko zategla posteljenu da sam pomislila da će završitati kad budem legla!

17. jul, utorak

Izgleda da Marija Rita sve radi s velikim zadovoljstvom. Peglanje, pranje, kuvanje, čišćenje – za nju je bilo zabavno kao izlazak u bioskop ili odlazak na Madonin koncert.

Danas mi je pričala smešne priče o njenoj kokoški Sesiliji. Dok se smejala, njen ogromni stomak se tresao zajedno s njom.

„Sesilija prva primeti kad se vratim kući. Kokodače, trči, a tek posle dolaze deca”, slatko mi je rekla.

Ja nikad nisam uspela da uradim nešto sa toliko zadovoljstva. Marija Rita je delovala mnogo srećnije od mene.

18. jul, sreda

Roditelji su me pozvali i rekli da će uveče ići na neko venčanje.

Ja prezirem venčanja! Mladenci uvek izgledaju kao da prave najdivniji plan za život koji nijedan drugi par nikad nije napravio. Uvek sa onom srećom koja svemu prethodi, onom koja garantuje da će sve u budućnosti raditi *drage volje*, čak i u najne-normalnijim situacijama. Posle se završi onako kao što već znamo da će se završiti. Čak i oni znaju.

Mama mi je rekla da se mladoženja zove Žoze Eduardo, ima četrdesetak godina, a mlada, Marija Fernanda, ima isto nekih četrdesetak. Oboje su arhitekta. Oboje su već bili u braku, ali ne jedno s drugim.

Tako su moji roditelji proveli čitav dan spremajući se. Mama je išla kod frizera i kod manikira. Moj tata je išao kod berberina i u saunu. Najvažnije je bilo kako će *oni* izgledati, a ne mladenci. A ja sam već znala kako će biti. Doći će u crkvu i posmatrača ko je sve došao a ko nije. Posle će otići na prijem, mama će poludeti tražeći neku drugaricu, a i tata. Eto! Naći će se i onda će mama da sedne sa svojom drugaricom, a tata sa svojim drugom. Na kraju večeri moji roditelji će se vratiti zajedno i spavaće u istom krevetu. Brak je definitivno čudna stvar.

Tata i mama se apsolutno ni u čemu ne slažu. Možda samo u davanju preteranog značaja izgledu. Moj otac je zemljoposjednik, rodio se na plantaži kafe. Mama se rodila u gradu, u Kuričibi, sa hiljadu kućnih pomoćnica koje su sve radile.

Moji roditelji su se upoznali na žurci. Na toj žurci, moj budući tata, koji je već bio potpuno pijan, prišao je mojoj budućoj mami i počeli su da ćaskaju. Pošto je tata bio lepo obučen, mama je odlučila da mu dozvoli da razgovara sa njom. Međutim, moja buduća mama je pomislila da je taj simpatični, lepi čovek najverovatnije siroti jadničak, *bez ikakve budućnosti*. Razgovarali su još malo i mama je otkrila, iznenada, da taj čovek ima plantažu kafe i da nije tako siromašan, ni jadničak, niti bez budućnosti. Posle toga, pričali su, oboje su se zaljubili i venčali.

Mama mi uvek kaže da, uprkos razlikama, imaju mnogo toga zajedničkog. Jedino zajedničko što sam ja videla, bilo je obraćanje pažnje na to kako će se pojaviti u društvu, što je uvek bilo nadugačko objašnjavano.

Istini za volju, mislim da su se navikli jedno na drugo.

Ja neću nikad da se udam.

Ni ja ne bih uspela da budem srećna sa istim starim mužem koji skače po meni svake noći.

19. jul, četvrtak

Mama me je pozvala da mi priča o venčanju. Rekla mi je da je celo večer provela u razgovoru sa nekom drugaricom koju dugo nije videla. Komentarisale su ko je *dobro*, a ko *loše* obučen. Moja mama stalno umišlja da je na nekoj beskonačnoj modnoj reviji na kojoj je ona zadužena da ocenjuje. I to prema sopstvenom kriterijumu. Moj tata je pričao sa nekom starom poznicom iz Sao Paula koja je takođe u poslu s kafom. Možda će zajedno raditi.

Žulijana, koja sedi u klupi iza mene u školi, pozvala me je na oproštajnu žurku njene starije sestre koja ima 29 godina! Baš se radujem, pošto volim da upoznajem starije od sebe, s kojima uvek može da se razgovara o zanimljivim stvarima. Ljudi mojih godina su previše detinjasti za zrelu devojkicu poput mene. Stalno pričaju slengom, i samo o dečacima. I nemaju pojma da neko može postati *ličnost poznata po društvenom angažovanju*, kao što ću i ja postati jednog dana. Žurka će biti kod nje za dve nedelje.

Žulijana ima dve sestre, Danijelu i Klaudiju. Danijela radi nešto za Radničku partiju. Klaudija je trebalo da ide na neko vreme u Evropu.

Njih dve su potpune suprotnosti.

20. jul, petak

Bilo mi je hladno čitavog popodneva, učila sam i zamišljala kakva će biti žurka kod Žulijane. Kao intelektualka trebalo bi da obučen odeću koja nije markirana. Kao buduća *ličnost poznata po društvenom angažovanju*, ne bi trebalo da nosim ničiji natpis. Doduše, nosim parole na bedževima, ali samo iz protesta.

Možda sva budem u crnom.

Eduarda i Mo, bliznakinje, vratile su se s puta i javile mi se telefonom. Bile su identične bliznakinje. Pričale su mi o Urugvaju koji je mešavina Trećeg i Prvog sveta. „Predivne zgrade, neverovatni parkovi. Ali ništa ne funkcioniše kako treba. I ima mnogo siromašnih na ulicama”, rekla mi je Eduarda.

21. jul, subota

Marija Rita me je probudila:

„Booožžžeeee, već je vreme za školu!”

Posle mi je priznala da ne zna zašto ja toliko učim kad će ubrzo biti smak sveta.

Moj tata je obavestio sve da ima grip. Ceo dan je ostao u krevetu i čitao. Moja mama je pravila čajeve, a kućna pomoćnica Karmelina joj je pomagala. I Platon se solidarisao. Svima je bilo žao mog tate zbog prehlade.

Tata nije nijednom kinuo.

22. jul, nedelja

Moj tata je otputovao za Sao Paulo zbog posla. Prehladen. Zub me je boleo, ali sam izdržala.

23. jul, ponedeljak

Ceo dan sam učila hemiju. Ne znam samo zašto neko ko će studirati novinarstvo ili ekologiju da bi postao slavan zbog društvenog rada, mora da uči hemiju?!

Ostala sam u krevetu čitavo popodne, učila i osećala se buđavo od tolike kiše.

24. jul, utorak

Ručala sam sa mamom, samo nas dve. Mama mi je priznala da joj je na početku braka bilo veoma teško. Ali ona i tata su se voleli toliko da je ona sve *drage volje* prihvatila. Čak i najnenormalnije probleme. Ispričala mi je da je tokom prvih godina braka, kad su otišli da žive na plantaži kafe, prezirala sve to, ali posle nekog vremena sve je prihvatila i živela *drage volje*.

Mama je upotrebila reč „drage volje” najmanje deset puta. Posle je duboko uzdahnula zbog svih lepih stvari iz prošlosti. Nisam verovala da je sve te stvari radila tako *drage volje*.

Desilo se to da je moja mama toliko vremena provela radeći stvari koje nije volela da je zaboravila šta zaista voli.

25. jul, sreda

Uspela sam da osvojim više poena od Giga i da ga izbacim iz svoje virtuelne memorije! I zubobolja je nestala! Potpuno. Bez ikakvog objašnjenja.

Pitala sam Mariju Ritu kako je provela vikend.

„Nije se desilo ništa bitno”, odgovorila mi je.

26. jul, četvrtak

Ponekad imam utisak da imam zubobolju jer je mojim zubima hladno! Patim od hladnoće u zubima! Moj tata se danas posle ručka vratio iz Sao Paula. Kaže da je sklopio veoma dobre poslove. Oboje su izgledali zadovoljno, on i mama.

Mislim da moji roditelji žive u jednoj od ove dve mogućnosti: u prikladnoj sreći ili u očajnoj nesreći.

27. jul, petak

Probudila sam se smrznuta. Osetila sam kako mi se zaledio nos, činilo mi se da je i mojim mislima hladno. Pogledala sam kroz prozor, bilo je sivo, bez horizonta.

Bilo mi je hladno i kroz prozor sam videla ženu koja me je gledala sa svog prozora i kojoj je bilo hladno.

To je Kurićiba u julu.

28. jul, subota

Kupila sam ce-de Dr Albana, onog afričkog pevača koji peva o socijalnim nepravdama. On veruje u multikulturni svet, u mir i toleranciju, kao i ja.

Mi, tinejdžeri, nismo toliko glupi kao što ljudi misle. Mogli bismo da imamo i osećaj za politiku, takođe.

Moj tata se vratio drugačiji iz Sao Paula. Čak je i zviždukao u kupatilu. Vrlo sam sumnjičava.

Ne verujem svojim roditeljima.

29. jul, nedelja

Marija Rita me je naučila da je hrana samo pitanje izgleda. Kada ona kuva, gleda kako hrana izgleda. I samo na osnovu izgleda hrane zna kakvog je ukusa.

„Kada lepo izgleda i ukus je dobar!” – rekla mi je osmehujući se i gestikulirajući sa ogromnom varjačom u ruci.

30. jul, ponedeljak

Sad mama ima grip! Ceo dan je ležala u krevetu i čitala. Mama je, inače, od onih osoba koje dopuštaju nekome da ostane u krevetu samo ako je smrtno bolestan ili mrtav.

Imam utisak da je mama u depresiji, ali me ona uverava da je to kijavica.

31. jul, utorak

Moja mama i dalje ima grip. Moj tata je otkazao put za Sao Paulo zbog njene kijavice. Ona i tata spavaju u odvojenim sobama. Tvrde da je to zato što ne žele da jedno drugom prenesu grip.

„Radi se o bacilima”, objasnio mi je tata.

Ali nijedno od njih dvoje ne kija niti kašlje.

Po podne su joj dve prijateljice došle u posetu. Donele su dve kutije bromazepama. Posle su došle arhitekta, bivši momak i devojka, sada venčani, koji su se već vratili s medenog meseca. Zatvorili su vrata i razgovarali, o stvarima za odrasle.

Nešto se dešava.

1. avgust, sreda

Posetile su me bliznakinje Eduarda i Mo. Njih dve su uvek zajedno i kažu da su i najbolje drugarice. Nose istu frizuru i tvrde da imaju vrlo sličan ukus.

„Osećamo čak i kad onu drugu nešto zaboli”, često su govorile.

Kad se nađem s njima obično prvih pet minuta ne raspozna-
jem koja je koja, međutim, iako su iste, njih dve su i različite, pa malo-pomalo, njihove ličnosti izlaze na videlo.

Pošto su prilično imućne, uvek mi donose poklone s putovanja. Ovog puta su mi donele novi foto-aparat kupljen u fri-šopu radnji na aerodromu u Montevideu, *Polaroid I Zone Instant koji pravi samolepljive slike dimenzija 2,5 cm x 4 cm.*

Rekle su mi da su se svađale sa roditeljima tokom čitavog puta.

„Bilo je užasno”, priznala je Eduarda kroz osmeh.

Platonu su skinuli konce. Ostao mu je ogroman ožiljak.

Čak i Platon pati u ovom životu!